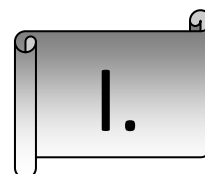

Toulky přepyšskou minulostí

Možná se vám to již také stalo.

Procházíte naší malebnou obcí kolem letitých stromů, kolem domů, za jejichž modernizací stále ještě tušíte delší historii, nebo zajímavé osudy jejich dřívějších majitelů. Při hledání rodného listu nebo podkladů k daňovému přiznání držíte najednou v rukou zažloutlé dokumenty, pohlednice nebo dobové fotografie. Jsou to právě ty okamžiky, kdy se vaše myšlenky odpoutají od každodenních starostí a na chvíli zamíří k minulosti.

Kdo sázel ten rozložitý strom? Jaké úsilí a odříkání stálo za stavbou starého stavení? Jak se tu dařilo živnostem? Kde se tu vyráběly Hájkovy sodovky, o nichž tak básnily naše babičky a prababičky? Kam naši dědové chodili pro vyhlášená viržinka a paklík tabáku? Jak tu lidé vlastně žili?

Čím více se vzdalujeme od minulosti, jak vyklízíme půdy a mnohdy se lehkomyslně zbavujeme věcí, které prošly rukama našich předků, jak odcházejí naši blízcí a pamětníci, tím ubývá i možností na mnohé otázky si odpovědět.

Všechny tyto úvahy nás přivedly k myšlence zavést v Přepyšském zpravodaji tuto pravidelnou rubriku. Nebudeme se v ní držet žádné historické chronologie, stranických postojů a ideologických názorů, ani se nechceme pasovat do role historiků. Jde nám o zachycení nejrozmanitějších drobných střípků minulosti, které zachycují vteřinku uplynulého času. Pokud to náhodou přivede někoho k zamyšlení nad tím, kdo jsme, bude smysl našeho snažení vrchovatě naplněn.

I v době internetu, HD, CD, MP3, Facebooku a nevím čeho ještě, lidská paměť selhává. Přivítáme proto spoluúčast každého občana, ať již samostatným příspěvkem, nebo poskytnutím zajímavého materiálu ke zveřejnění.

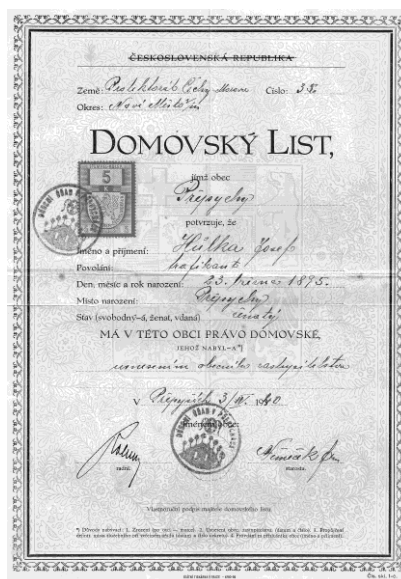
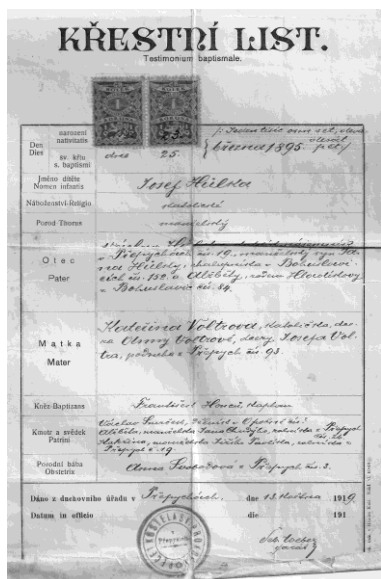

Domek s vůní tabáku

Před svými dětmi jen velmi opatrně nakračujeme při vzpomínání na léta vlastního pubertálního zrání. S mírnou odvahou si ale někteří z nás, dříve narozených, vzpomenou na pokusy vstoupit do světa dospělých poznáním tajů kuřáckého opojení. Na to, jak nás od přelízky u Charvátových hnala vesnicí ke škole paní Škopová s hlasitým pokřikem: “To je mládež nová, mládež Gottwaldova.” Vyřešilo se to tehdy nějakým pohlavkem doma (nebo i ve škole), aniž by to později poznamenalo naší osobnost. O možnosti odvolat se k mezinárodnímu soudu dětských práv jsme „díky Bohu“ neměli ani tušení. Vraťme se ale ke zmíněné vášni.

První pokusy se suchou bramborovou natí se nelíbily ani nám, ani našim žaludkům. Do centra naší pozornosti se vtíravou vůní dostávala postupně **trafika pana Hůlky**. Do vůně kostelního kadidla se v pokojném ideovém souznění mísila světská vůně Tarase Bulby, Džunek, Partyzánek, Glóbussek, viržinek, ale i čerstvých tisků známkových a kolkových aršíků, školních sešitů a nejrůznějších tiskovin. Prodej cigaret či jiného kuřiva nezletilé mládeži bylo v naší době naprosto nemyslitelné. V krajní nouzi, když otcové a dědové zpřísnilí úschovu svého kuřiva (jako reakci na změny chování mladého jedince), nastupoval trik, odkoukaný od starších kamarádů. Nejtříšlejší z nás požádal s dvacetihaléřem v ruce pana Hůlku o známku na dopis. Chvíle, pomalu se pohybujícího trafikanta, který měl ceny uloženy ve vedlejší místnůstce, stačila k získání alespoň jedné vonné tyčinky. Byly to „zlaté časy“. Neplatily zákazy Evropské unie a prodej jednotlivých kusů cigaret (ležících vyzývavě na pultu) byl běžnou věcí. Dodatečně se Vám, pane Hůlko, za sebe i své kamarády s pokorou omlouvám. Jsem přesvědčen, že se později již nikdo z nás k podobným nečestným praktikám nesnížil a zůstaly jen jako hříchy mládí.

V době, kdy začala 1. světová válka, bylo Josefu Hůlkovi devatenáct let. Jak dokládá Křestní a Domovský list, narodil se 25. března 1895 v Přepychách. Otec Václav pracoval jako podruh v čp. 19, matka Anna, rozená Voltrová pocházela z čp. 93.

Válečným invalidům se po první světové válce přidělovaly trafiky, aby si:“ zbaveni tělesným hendikepem jiné možnosti, vydělali alespoň na holé živobytí“, jak pravila tehdejší úřední litera.

Tak jako dnes provází přidělování různých grantů a dotací řada komplikací, nejinak tomu bylo i v dobách poválečných. Svědčí o tom interpelace senátorů Národního shromáždění Jana Jílka a Vincence Ševčíka na pana ministra financí o zdlouhavém vyřizování žádostí invalidů za přidělování trafik ze 7. listopadu 1920.

Citují:“Brzy po převratu bylo slíbeno invalidům, že budou jim zadávány trafiky. Jest potěšitelným, že dle tohoto slibu vláda skutečně podává pomocnou ruku invalidům, ale dlužno konstatovati, že právě tabákové sklady dosud jsou přenechány bohatým skladníkům, kteří mají z čeho býti živi a mají své jiné příjmy. Invalidé, kteří ku př. žádali za sklad tabáku ve Vyškově, v Bučovicích atd. dosud své žádosti mají nevyřízeny, ačkoliv těžce se probíjí životem a působí velmi divným dojmem na veřejnost, že žádosti jejich povolanými úřady finančními jsou tak zdlouhavě vyřizovány a neustále odkládány“.

Válečné osudy se nevyhnuly ani panu Hůlkovi a i jemu byla, jako válečnému invalidovi, přidělena v Přepychách trafika u kostela.

Dobové fotografie z roku 1927.....

.....a pohled současný

2. ledna 1930 byl farářem panem Františkem Honců oddán s Marií Padrtovou, zemědělskou služebnou z čp. 82, narozené 27. listopadu 1908 v obci Suchá Loz, okres Uherské Hradiště.

Sňatek byl možná podnětem k tomu, že původně dřevěný „stánek“ byl přestavěn na zděné stavení. Z přiloženého dokumentu se domnívám, že kolem roku 1930 se podoba trafiky z roku 1927 (viz. dobová fotografie) již značně proměnila. Bez zajímavosti není ani účet za truhlářské práce, prováděné přepyšským truhlářem Václavem Zemánkem na trafice pana Hůlky. Pro cenové srovnání uvádím, že stavba rodinného domku v „Junkovicích“ se koncem dvacátých let pořídila s hypotékou 30 tisíc korun. Hypotéka se splácela po malých částkách a konkrétně v případě mého domku po 17,-Kč měsíčně a z výše uvedené částky bylo splaceno v roce 1951 pouze 15 tisíc korun.

P. P. *Wesl* *Prma* *Jos. Hůlka* *hofka* *Průpych*

VÁCLAV ZEMÁNEK,
truhlářství
PŘEPYŠOV, Vých. Čechy.

1.)	4 taběny na fesoída pro	2.20	Kč	8.80
2.)	7 pic do záchodu		"	13.50
3.)	hoblování a řezání schodů		"	22. —
4.)	2 okna půj z záchod pro	2.6	"	5.2. —
5.)	7 okno půj do		"	90. —
6.)	7 " z jádu		"	134. —
7.)	7 " z půjdu		"	22.0. —
8.)	7 dveře hlavní se publikum		"	308. —
9.)	2 dveře do chodby a krámu pro	240.	"	480. —
10.)	7 " do záchodu		"	11.5. —
11.)	1 " do krámu		"	232. —
12.)	7 okno tuptování do výhledu		"	221. —
13.)	1 obložení pámoví do "		"	21.2. —
14.)	2 okenice do "		"	2.74. —
15.)	hoblování podlahy	2.2. kov.	"	22. —
16.)	Různé řezání a		"	34. —
17.)	taběny hob podlahy do krámu		"	5. —
			Celkem Kč.	2483.30
			dáno	206.40
			Zbývá Kč.	2476.90

Průpychách 19/9. 30.

Luskerova úcta

VÁCLAV ZEMÁNEK,
truhlářství
PŘEPYŠOV, Vých. Čechy.

Dne 11. srpna 1933 se narodila Hůlkovým dvojčata Alena a Marie. Prvně jmenovaná pracovala po absolvování odborného studia jako diplomovaná dětská zdravotní sestra, Marie se v letech 1948-51 vyučila u Anny Zemánkové z Přepych a u Josefa Plachetky ve Vojenicích jako dámská krejčová.

ČESKOSLOVENSKÁ REPUBLIKA
MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ

OSVĚDČENÍ * 009324

o odborné kvalifikaci středního zdravotnického pracovníka

A l e n a H ů l k o v á

narozena dne 11. srpna 1933 v Přepychách
kraj Hradec Králové národnosti české
státní příslušnost československá vykonala(a) dne 25.-26. ledna 1956
před zkušební komisí při ústavu národního zdravotnictví v Rychnově n. Kn.

s úspěchem odbornou teoretickou i praktickou zkoušku podle oběžníku
ministerstva zdravotnictví ze dne 16. září 1932 č. j. K43.900/18084
a je způsobilá k výkonu zaměstnání jako **diplovaná dětská zdravotní sestra**
ve všech zařízeních preventivní a léčebné péče v ČSR.

V Rychnově n. Kn. dne 21. dubna 1956.

D. J. Janáček
vedoucí doškolovacího kursu

F. Čadež
předseda zkušební komise

Čís. vst. B 49 PČM.V. 1000/18.080-42

Někdo přesto podle § 18, odst. 2 vt. nař. č. 200-42 Sb. Zapsáno do seznamu učebních obchodů a živnostenských komor
v Hradci Králové dne 11. 8. 48. pod č. U 47518
Předání k vyplnění učební smlouvy na str. 2. Z pověření: *Štval!*

UČEBNÍ SMLOUVA

- Jméno (firma) učebního pána: *Zemánková Anna*
- Předmět podnikání: *dámská krejčovství*
- Číslo a datum jeho živnostenského listu, případně koncesní listiny: *22.764/37 31/7 1937*
- Úřad, kterým byl(a) vystaven(a): *Hradec Králové*
- Stanoviště učebního závodu: *Přepychy*
- Jméno: *Hůlková Marie*
- Datum a místo narození učně: *11 srpna 1933*
- Domov, příslušnost: *Přepychy*
- Bydliště: *Přepychy*
- Jméno: *Josef Plachetka*
- Zaměstnání: *rodičů, poručníka nebo jiných zákonných zástupců učňových*
- Bydliště: *Přepychy*
- Učební obor: *dámská krejčovství*
- Začátek a trvání učebního poměru: od *1. páří* 19*48* do *1. páří* 19*51*
- Dřívější započítaná učební doba: od 19 do 19 u fy v učebním oboru
- Vyměňovaná zkušební doba: *14 dnů* (nejvýše 3 měsíce)
- Výlohy spojené s návštěvou základní odborné školy zaplatí: *otec*
- Vychovávací příspěvek: v I. roce *51* Kčs, v II. roce *120* Kčs, v III. roce *171* Kčs, případně ve IV. roce Kčs týdně - měsíčně.
- O stravování: *otec*
- O šacení učně se postará: " "
- O ubytování " "

Vzor učební smlouvy - Obč. - 80 - 1948-4

Pan Hůlka pracoval vedle svého „trafikanství“ také jako obecní strážník a po roce 1945 určitou dobu i jako tajemník MNV.

Historie domů, domečků, stromů a především lidí je barvitá, plná drobných příběhů, naplňovaná chvílemi radostnými i smutnými, které nelze zachytit ani úřední listinou, ani fotografií. Přesto vše, co se zachovává, ožívuje vzpomínky a je zdrojem našeho poznání. Ze stejné úvahy a s přispěním současných majitelů „Hůlkovy trafiky“ vznikl i tento článek.

Vladimír Zdeněk st.

Poznámka: Uveřejněno s laskavým svolením paní Aleny Kopáčkové, rozené Hůlkové.